

Needs for Self Development According to the Educational Reforms of Physical Education Teachers in Elementary Schools of Three Southern Border Provinces

Pracha Reuchutakul¹, Thawee Tongkum² and Pongsa Sangkuanon³

¹Ph.D. (Administration of Physical Education), Assistant Professor,

E-mail: pracha@bunga.pn.psu.ac.th

Department of Physical Education,

²M.Ed. (Education Measurement and Evaluation), Lecturer,

Department of Educational Evaluation and Research,

Faculty of Education, Prince of Songkla University

³M.Ed. (Physical Education), Teacher,

Ban Kravah School, Mayo District, Pattani

Abstract

This research intended to study the level of self development methods according to the educational reforms of physical education teachers in elementary schools of three southern border provinces and to compare the needs of those teachers who differed in academic degree, teaching experiences, and the provinces where their work. The population of this research were 196 physical education teachers in elementary schools of three southern border provinces, questioned in the academic year 2002. The instrument was a questionnaire of which reliability was 0.94. Statistic tools for analyzing data were percentage, mean, Standard deviation, t-test and F-test. This research found that, physical education teachers in elementary schools of three southern border provinces needed self development at high level, as well as their needs for the self development method as being proposed by the guideline for education reform. In education according to the first three aspects which they needed were: development of teaching

profession and personnel, reforms of learning and teaching process and reforms of curriculum. Regarding the physical education teacher with different degree and different teaching experiences had differed needs significantly ($p < 0.01$). The physical education teachers who held the physical education degree needed for self development more than the physical education teachers who didn't hold the physical education degree. Furthermore the physical education teachers who had 5–10 years teaching experiences needed for self development more than the physical education teachers teaching with 10 years of experiences or more. The self-development needs of physical education teachers who work in different provinces were not significantly different.

Keywords: education reforms, needs for self development, elementary schools, three southern border provinces, physical education teacher

ความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชา ฤๅชตุล¹, ทวี ทองคำ² และพงศา แสงเกื้อหนุน³

¹Ph.D. (Administration of Physical Education), ผู้ช่วยศาสตราจารย์,

E-mail: pracha@bunga.pn.psu.ac.th

ภาควิชาพลศึกษา

²ค.ม. (การวัดและประเมินทางการศึกษา), อาจารย์,

ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

³ศษ.ม. (พลศึกษา), อาจารย์,

โรงเรียนบ้านกระหะ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองและความต้องการวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเปรียบเทียบครูพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งครูและจังหวัดที่ปฏิบัติงานต่างกัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถามที่ค่าความเชื่อมั่น 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่าครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองและความต้องการวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาอยู่ในระดับมาก และครูพลศึกษามีความต้องการในการพัฒนาตนเองใน 3 ด้าน โดยจัดอันดับความต้องการได้ ดังนี้ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน และด้านการปฏิรูปหลักสูตร สำหรับครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งครูต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา มีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่าครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา และครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูตั้งแต่ 5-10 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่าครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูมากกว่า 10 ปี ส่วนครูพลศึกษาที่ปฏิบัติงานในจังหวัดที่ต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การปฏิรูปการศึกษา, ความต้องการในการพัฒนาตนเอง, ครูพลศึกษา, โรงเรียนประถมศึกษา, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทนำ

การศึกษาเป็นเรื่องหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 กำหนดว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาในมาตรา 23 กำหนดว่าการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา โดยเฉพาะในด้านความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลป-วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542, 8-9, 22-23)

เห็นได้ว่าการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและการกีฬา เป็นความ

มุ่งหมาย และหลักการในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับพจนม พงษ์ไพบูลย์ (กรมวิชาการ, 2544, 8) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายที่แท้จริงของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ต้องการให้เกิดขึ้นก็คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาวิชาพลศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมทางด้านพลศึกษา เป็นสื่อที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเยาวชนที่อยู่ในระบบโรงเรียน ทั้งนี้ การที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่บุคคลในชาติ คือ ครู (ยนต์ ชุ่มจิต, 2535, คำนำ)

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีพัฒนาประเทศชาติ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาไว้ใน 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูประบบบริหาร ด้านการปฏิรูปหลักสูตร ด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร

ครูพลศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาเช่นเดียวกับครูสาขาวิชาอื่น ๆ ดังที่ จิรกรรม ศิริประเสริฐ (2543, 22) ได้กล่าวถึงครูผู้สอนพลศึกษาว่า ต้องมีจรรยาวิชาชีพ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทางด้านส่วนตัว และทางด้านวิชาการเพราะในปัจจุบันครูไม่ได้เป็นเพียงแต่ผู้บอกความรู้ให้แก่แก่นักเรียนเท่านั้น แต่ครูเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่ายิ่ง และมีบทบาทสำคัญใน

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำทางการศึกษาในชุมชนไปพร้อมกันด้วย ครูยุคใหม่จึงควรได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่ และมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา และวรรคที เพียรชอบ (2527, 2) กล่าวว่า การเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของครูพลศึกษา

ครูพลศึกษาที่มีคุณภาพจะเป็นกำลังสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และจะเป็นกลไกในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นพันธกิจที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องดำเนินการให้บรรลุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นอกจากนี้ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนต่างศาสนาและจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนให้มีสุขภาพจิต สุขภาพกายที่ดี และมีมิตรไมตรีต่อกันโดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาเป็นเครื่องมือ จึงเป็นจังหวัดที่มีความต้องการครูพลศึกษาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ แต่เนื่องจากยังไม่มีภาคีความร่วมมือเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาครูพลศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะในการศึกษาความต้องการของครูพลศึกษาในการพัฒนาตนเองว่ามีมากน้อยเพียงใด และต้องการพัฒนาในด้านใดบ้าง ดังนั้น การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมีความสำคัญ และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประถมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูในโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองและความต้องการด้านวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครู

พลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งครู และจังหวัดที่ปฏิบัติงานต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

ครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งครู และจังหวัดที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาทางพลศึกษา หรือวิทยาศาสตร์การกีฬา และครูวุฒิการศึกษาอื่น ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับและสาขาวิชาอื่น ๆ ของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ทั้งที่มีวุฒิทางพลศึกษา และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา

3. ประสบการณ์ในตำแหน่งครู หมายถึง จำนวนปีที่ครูปฏิบัติการสอนมาแล้ว ในที่นี่จะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือน้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

4. ความต้องการในการพัฒนาตนเอง หมายถึง ความประสงค์ที่จะรับสิ่งต่าง ๆ หรือต้องการสำหรับปรับปรุงพัฒนาตนเอง และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

5. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ที่ดำเนินการในการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

6. สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

7. การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับปรุง การดำเนินงาน โดยการเลือกสรรเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานที่มีอยู่เดิม ด้วยความคาดหวังว่าสามารถแก้ไขปัญหา และอุปสรรคของการศึกษาที่มีอยู่เดิมให้เบาบางลง หรือหมดไปตลอดจนสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

8. การปฏิรูปหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุง เพื่อแก้ไขจุดอ่อนของหลักสูตรและกำหนดเนื้อหาสาระให้ทันสมัย สมองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม จัดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ปัญหา ความจำเป็น ความต้องการของชุมชน การปฏิรูปหลักสูตรเป็นการปฏิรูปวิธีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และแนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอน

9. การปฏิรูปการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความใฝ่เรียนรู้ ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง รู้จักคิด วิเคราะห์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

10. การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร หมายถึง กระบวนการเพิ่มความสามารถ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการกำหนดมาตรฐานตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้เป็นผู้รอบรู้ในเนื้อหาวิชา แลกงานในทักษะและวิหาคความรู้สมัยใหม่

11. ความต้องการด้านวิธีการในการพัฒนาตนเอง หมายถึง แนวทางหรือสิ่งที่บุคคลมีความประสงค์ให้เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์สำหรับตนเอง ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การศึกษาด้วยตนเอง การอบรมสัมมนา การลาศึกษาต่อ ฯลฯ ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 381 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามานะ (Yamane, 1973, 727-728) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วุฒิการศึกษา, ประสบการณ์ในตำแหน่งครู, จังหวัดที่ปฏิบัติงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามองค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการใน 3 ด้าน คือด้านการปฏิรูปหลักสูตร ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร

2.2 ความต้องการด้านวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากหลักการและแนวคิดที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งครู และจังหวัดที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ ซึ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปฏิรูปหลักสูตรจำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนจำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ ตามประเภทและลักษณะของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา ตามตัวแปรวุฒิการศึกษาด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test)

ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

3. วิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่งครู และจังหวัดที่ปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบพหุคูณแบบเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นดังนี้

1.1 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่าครูพลศึกษามีวุฒิทางพลศึกษา จำนวน 109 คน (ร้อยละ 4.1) และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จำนวน 61 คน (ร้อยละ 35.9)

1.2 ด้านประสบการณ์ในตำแหน่งครูพลศึกษา พบว่า มีครูพลศึกษาประสบการณ์ในตำแหน่งครูน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 12.9) ตั้งแต่ 6-10 ปี จำนวน 51 คน (ร้อยละ 30.0) และมีประสบการณ์ในตำแหน่งครู มากกว่า 10 ปี จำนวน 97 คน (ร้อยละ 57.1)

1.3 ด้านจังหวัดที่ครูพลศึกษาปฏิบัติงาน พบว่าครูพลศึกษา ปฏิบัติงานในจังหวัดปัตตานี จำนวน 59 คน (ร้อยละ 34.7) จังหวัดยะลา จำนวน 28 คน (ร้อยละ 16.5) และจังหวัดนราธิวาสจำนวน 83 คน (ร้อยละ 48.8)

2. ผลการศึกษาระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดย

ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านซึ่งสามารถจัดอันดับโดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ($\bar{X} = 4.26$) ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.22$) และด้านการปฏิรูปหลักสูตร ($\bar{X} = 3.95$)

3. ผลการศึกษาระดับความต้องการด้านวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมพบว่าครูพลศึกษามีความต้องการดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และครูพลศึกษาต้องการพัฒนาตนเองจากมากไปหาน้อยดังต่อไปนี้

- 1) การเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรครู
- 3) การสร้างสรรค์งานในหน้าที่
- 4) การไปดูงาน
- 5) การเข้าร่วมอบรมสัมมนา
- 6) การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 7) การนิเทศภายใน
- 8) การศึกษาต่อ
- 9) การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการทดลอง
- 10) การนิเทศจากศึกษานิเทศก์

4. ความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการปฏิรูปหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูพลศึกษามีความต้องการดังกล่าวอยู่ในระดับมากทุกข้อ

5. ความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูพลศึกษามีความต้องการดังกล่าวอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาทักษะทางพลศึกษาให้นักเรียนได้แสดงออกตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

6. ความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น การยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เป็นครูที่มีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.57$) และการยกย่องครูที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ($\bar{X} = 4.51$)

7. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

7.1 ครูพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน คือ วุฒิทางพลศึกษา และไม่วุฒิต่างพลศึกษา มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7.2 ครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูต่างกัน คือ มีประสบการณ์ในตำแหน่งครู น้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยภาพรวมพบว่า มีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิรูปหลักสูตร มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูตั้งแต่ 5-10 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในด้านการปฏิรูปหลักสูตร มากกว่าครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครู มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวม พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ด้านการปฏิรูปหลักสูตร รองลงมาตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชร ชานูตะโร (2533, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความต้องการการพัฒนาตนเองในด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ และทักษะในหลักสูตร และเนื้อหาต้นสมรรถภาพในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ จรวยพร ทองอนันต์ (2540, บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพด้านการปฏิบัติการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพด้านการปฏิบัติการสอน ในด้านการจัดกิจกรรมการสอน อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยการปฏิรูปการศึกษายุคข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้ครูพลศึกษามีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งก็ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ต่อผู้เรียน ทั้งนี้กระแสการเรียนรู้ การปฏิรูปการศึกษา การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้ครูในฐานะผู้แนะแนวทางการเรียนรู้ต้องพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ให้สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อก้าวทันกระแสโลกอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาเช่นเดียวกัน

2. ผลการศึกษาระดับความต้องการวิธีการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ พบว่าโดยภาพรวม ครูพลศึกษามีความต้องการวิธีการในการพัฒนาตนเอง และวิธีการที่ครูพลศึกษามีความต้องการในการพัฒนาตนเอง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการเปิดโอกาสให้ครูพลศึกษาได้ลงมือกระทำและปฏิบัติจริง จึงทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นจากเอกสารของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528, 3-4) ซึ่งระบุว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการประชุมหรืออบรมโดยเน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ รู้จักการแก้ปัญหา และปรับปรุงให้ดีขึ้น จะเห็นได้ว่าการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เนื่องจากความต้องการในการพัฒนาตนเอง จะต้องมีการเพิ่มพูนให้รับความรู้ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูพลศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ครูพลศึกษา มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา มีความต้องการในการพัฒนาตนเองสูงกว่าครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความเข้าใจและตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในทางวิชาการทางพลศึกษาที่เกิดขึ้นตลอดเวลา จึงต้องการพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการ ส่วนผู้ที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาอาจจะให้ความสนใจความก้าวหน้าในวิชาชีพพลศึกษาไม่มากนักแต่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาสอดคล้องกับสามารถ ศรีจันทร์งาม (2540,

บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการสอน พลศึกษา ในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 2 พบว่า ครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทาง พลศึกษา ประสบปัญหาในการสอนวิชาพลศึกษามาก กว่า ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา ทั้งปัญหา เกี่ยวกับหลักสูตรและปัญหาเกี่ยวกับการสอนในชั้นเรียน จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การปฏิรูป การศึกษาทำให้ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนา ตนเอง เพื่อให้สามารถสอนได้ดีและตรงตามเจตนารมณ์ ของการปฏิรูปการศึกษา

4. ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการ พัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครู พลศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูต่างกันพบว่า มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยในด้านการปฏิรูป หลักสูตรมีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครู พลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งตั้งแต่ 5-10 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองมากกว่าครูพลศึกษา ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูมากกว่า 10 ปี อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วนิดา กิตติโชควัฒนา (2537, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส พบว่าครูมีความ ต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการแตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประส- การณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการพัฒนา ตนเองด้านวิชาการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ใน ตำแหน่ง 11-15 ปี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าครู พลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูมากกว่า 10 ปี อาจจะเห็นว่า การปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะด้าน การปฏิรูปหลักสูตรเป็นเรื่องเก่าและเคยได้รับการ เปลี่ยนแปลงมาแล้ว จึงไม่กระทบต่อการพัฒนาของ

ตนเองมากนัก ตรงกันข้ามกับครูพลศึกษาที่มี ประสบการณ์ในตำแหน่ง ตั้งแต่ 5-10 ปี ยังเป็นคน รุ่นใหม่ที่ยังสนใจที่จะพัฒนาตนเอง ประกอบกับกระแส การปฏิรูปการศึกษาที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและ ปรับปรุงในหลาย ๆ ด้าน จึงส่งผลให้มีความต้องการ ในการพัฒนาตนเอง เพื่อสนองต่อการปฏิรูปการศึกษา

5. ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการ พัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครู พลศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ที่มีจังหวัดปฏิบัติงานต่างกันพบว่า ครูพลศึกษา มีความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วัชระ ชานูตะโร (2533, บทคัดย่อ) ที่ ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครู พลศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 6 พบว่า มีความ ต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัย มีข้อเสนอแนะในการดำเนิน การด้านบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านความต้องการในการพัฒนาตนเองของ ครูพลศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพครูและ บุคลากร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน และ การปฏิรูปหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ ครูพลศึกษาได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่ครูพลศึกษา ต้องการ จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยจัดให้มีกิจกรรม ต่อไปนี้

- 1) การเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรครู
- 3) การสร้างสรรค์งานในหน้าที่
- 4) การไปดูงาน
- 5) การเข้าร่วมอบรมสัมมนา
- 6) เพื่อให้การพัฒนาตนเองในด้านคุณวุฒิ

การศึกษาของครูพลศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในตำแหน่งครูโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพลศึกษา ได้ศึกษาต่อการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ การเข้าร่วมอบรมสัมมนา การนิเทศภายใน การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการทดลอง และการนิเทศจากศึกษานิเทศก์

3. กระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและจัดงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไป ควรศึกษาตัวแปร หรือองค์ประกอบอื่นที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษา

เอกสารอ้างอิง

จรวยพร ทองอนันต์. (2540). ความต้องการในการพัฒนา ด้านการปฏิบัติการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ. (2543). ทักษะและเทคนิคการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนม พงษ์ไพบุรย์. (2543). อะไรคือเป้าหมายการปฏิรูปการศาสนา. วารสารวิทยาจารย์, 99 (สิงหาคม), 8.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2535). การพัฒนาครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2527). หลักและวิธีการสอนวิชาพลศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วัชระ ชานูตะโร. (2533). ความต้องการพัฒนาตนเองของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)

วนิดา กิตติโชควัฒนา. (2537). ความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา).

สามารถ ศรีจันทร์งาน. (2540). ปัญหาการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพลศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). ชุดฝึกอบรม เล่มที่ 20 หัวใจงานครู. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

_____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rded.). New York: Harper and Row.

